

VEGYTANI LAPOK.

HAVI FOLYÓIRAT.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

FABINYI RUDOLF.

IV. KÖTET.

Évfolyam: 1886.

KOLOZSVÁRT,

NYOMATOTT A MAGYAR POLGÁR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1887.

NAGYSÁGOS

DR. SZABÓ JÓZSEF ÚR

A BUDAPESTI M. KIR. TUD. EGYETEMEN AZ ÁSVÁNYTAN NY. R. TANÁRA S AZ ÁSVÁNY ÉS FÖLDTANI INTÉZET IGAZGATÓJA, KIR. TANÁCSOS, A CS. KIR. FERENCZ-JÓZSEF-REND, VALAMINT AZ OLASZ SZT.-MÓRICZ ÉS LÁZÁR-REND LOVAGKERESZTESE, A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA III. OSZTÁLYÁNAK TITKÁRA, AZ ORSZÁGOS KÖZÉPTANODAI TANÁRVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGNAK, S AZ ORSZÁGOS KÖZOKTATÁSI TANÁCSNAK TAGJA; A M. KIR. TERMÉSZETTUDOMÁNYI, FÖLDRAJZI ÉS FÖLDTANI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYI TAGJA S EZ UTÓBBINAK S ÜGYSZINTÉN AZ ÁLLAT ÉS NÖVÉNYHONOSÍTÓ TÁRSASÁGNAK ELNÖKE; BUDAPEST FŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGÁNAK TAGJA; AZ ORSZ. RÉGÉSZETI ÉS EMBERTANI TÁRSULAT ÁLLANDÓ VÁLASZTMÁNYI TAGJA; A „SOCIÉTÉ DES SCIENCES NATURELLES ET MATHÉMATIQUE DE CHERBOURG“ LEVELEZŐ TAGJA; AZ „ACADEMIA CAESAREA LEOPOLDINO-CAROLINA“ TAGJA; A „BRITISH ASSOCIATION FOR ADVANCEMENT OF SCIENCES“ VALAMINT A LONDONI GEOLOGIAI TÁRSULAT, A PHILADELPHIAI „ACADEMY OF NATURAL SCIENCES“ KÜLFÖLDI, A BÉCSI CS. KIR. „GEOLOGISCHE REICHSANSTALT“ LEV. S SZÁMOS EGYÉB BEL ÉS KÜLFÖLDI TUDOMÁNYOS TÁRSULATNAK TAGJA, A BUDAPESTI M. KIR. TUD. EGYETEM VOLT REKTORÁ ÉS A BÖLCELETI KAR VOLT DÉKÁNJA,

MINT A TERMÉSZETTUDOMÁNYI MOZGALMAK
LANKADATLAN ELŐHARCZOSÁNAK ÉS ZÁSZLÓVIVŐJÉNEK MAGYARORSZÁGON,
VOLT TANÁRÁNAK
A VEGYTANI LAPOK IV. KÖTETÉT

Őszinte és Hálás Tisztelettel ajánlja

a Vegytani Lapok
szerkesztője és kiadója.

TARTALOM.

I. SZERZŐK.

A) Eredeti közlemények és Tárcza.

Asbóth Sándor dr. Új módszer a keményítő mennyileges meghatározására. 163.

Békésy Sándor. Az erjedés elmélete. 139.

Fabinyi Rudolf. Szerves vegytani tanulmányok. 1) A Chinolingyűrű képzésének föltételei. 1. 2) A Phenylhydrazin hatása aromás Aldoximekre. 7. 3) A Piperonal és Vanillin, az Anisaldehyd, a Mesityloxyd és Phoron és a Benzoin Phenylhydrazinnal képezett derivatuma. 10. 4) A Benzoylchlorid hatása Benzamidra és Acetamidra. 13. 5) Asaron $C_{20}H_{26}O_5$. Az Asarum Europeanum kámfora. 14. — A növényi aljak meghódolása. 130. Az égés elmélete. Irész. Az égés mint a hő és fény forrása. 215.

Fabinyi Rudolf és Gáspár János. Az Asaronról II. 97. III. 145.

Fabinyi Rudolf és Koch Ferencz. A vízment savak és oxysavak behatása Hydrazobenzolra 159.

Gáspár János I. Fabinyi R. és Gáspár J. *Hintz György* dr. Szemle a legutóbbi években feltűnt gyógyszerujdonságokról. 54.

M. Issekutz Hugo dr. Gyógyisme és gyógyszerészeti vegytan. 37.

Koch Ferencz dr. A Thiophenvegyületek monographiája. 21, 76. Ujabb tanulmányok zsírsorozatbeli Diazovegyületekről II. 49. III. 100. Újabb adatok a zsírsorozatbeli Diazovegyületek derivatumaikról. IV. 176. Ujabb adatok a Thiophen vegyületek monographiájához. 203.

Koch Ferencz és Fabinyi Rudolf, I. Fabinyi R. és Koch Ferencz.

B) Irodalmi szemle.

Alexejew Wladimir. Az oldatokról. 173.

Anschütz R. Az Aethyloxalsavchlorid képződéséről. 183.

Anschütz és Heusler. A többszörösen nitrált aromás anyagok részleges amidozása $SnCl_2$ segélyével. 184.

Asbóth S. A Kjeldahl-féle módszer. 197.

Aubert L. és Giraud L. Eljárás nádcukor előállítására keményítőtől, electro-mos áram segélyével. 72.

Bach I. Leukart és Bach.

Backelaudt L. Új eljárás a réznek Cadmiumtól való elválasztására. 126.

Baeyer. A polymer Propargylsav. 184.

Bechi. A gyapotmagolaj kimutatása a faolajban. 199.

Beckmann E. A durranó higany és a Hydroxylamin előállítása. 179.

Beckurts. A Carbolsav quantitativ meghatározása. 199.

- Béhal.* A réz elválasztása Cadmiumtól. 69.
- Bohlig E.* Új eljárás a Chlor térfogati úton való meghatározására. 69.
- Cohn A.* és *Hepp.* Antifebrin, egy új lázellenes szer. 201.
- Carpenter.* Az Ezüstchromat oldhatósága Ammoniumnitrátban. 175.
- Cavazzi.* A rézchlorür egy új előállítási módja. 175.
- Chevalier J.* Az ideganyag (Nerv ischiat.) vegyi összetétele. 202.
- Coloriano.* Jegeczes Arsenatok. 174.
- Cornelius* és *Homolka.* A Hydrazoinekéről. 185.
- Delafontaine.* Disporium, egy új elem. 176.
- Eckenroth.* Phenolureum. 180.
- Eder J. dr.* A fény vegyi hatása. 59.
- Engelmann.* Az Acetaldehyd homologjainak condensatiója Ammoniak és Aceteczetæetherrel. 121.
- Epstein.* A Fahéjsavaldehyd condensatiója Aceteczetæetherrel és Ammoniakkal. 120.
- Erb L. l.* Janovsky.
- Fabre.* Az alkali földfémek Selenvegyei. 176.
- Fawsitt.* A spiritusgyártásnál fellépő Szénsavnak értékesítése. 129.
- Fischer B.* és *Philipp O.* Dimethylamidoazobenzol, mint indicator az alkali-metriában. 66.
- Fischer E.* Indolderivatumok synthesise. 189.
- Fox* és *Wanklyn.* Eljárás a Glycerin meghatározására. 72.
- Friedländer.* Fahéjsavszármazékok nitrálása. 63.
- Gabriel I.* Az Isochinolin synthesise. 188.
- Gerard A. W.* Ulexin, új alj az Ulex Europæusból.
- Giraud I.* Aubert és Giraud.
- Goldschmiedt G.* A Papaverin. 123.
- Grandval* és *Lajoux.* Új eljárás csekély mennyiségű Salétromsavnak levegőben, vízben és talajban való gyors meghatározására. 71.
- Green R.* Az ehető madárfészkek összetétele. 201.
- Henry Louis.* Néhány új methylenkék-származék. 65.
- Hepp I.* Cohn A.
- Heusler I.* Anschütz és Heusler.
- Hoffmann.* Borax viselete Morphinsók irányában.
- Homolka I.* Cornelius és Homolka.
- Janovsky J. W.* és *L. Erb.* Az Azotestek közvetlenül bromozott és nitrált terményei. 182.
- Joannis.* A fekete rézleg két különböző állapota. 175.
- Kelbe W.* Szénhydrogének lehasítása aromás sulfosavakból túlhevített vízgőz segítségével. 177.
- Ladenburg A.* A Piperidin synthesise és a Penta-s tetramethylendiaminról. 113. Néhány új pyridinaljról. 178. A Penta-methylendiamin és Cadaverin azonos-sága. 192.
- Lajoux I.* Grandval és Lajoux.
- Leuckart* és *Bach.* Hangyasavasammonium behatása Benzaldehydre és Benzophenonra. 182.
- Lenz W.* Új reactió egyes alkaloidák fölismerésére. 74.
- Lexbreit.* Adatok a Terpentinolaj ismeretéhez. 74.
- Löw O.* Formose. 118.
- Lyons A. B.* Az Ipecacuanha ható anyagának meghatározása. 75.
- Meyer-Lothar.* Vaschlorid, mint Jódátvivő. 116.
- Michaelis A.* A Phenylhydrazin Natriumvegyülete. 188.
- Moissan.* Villanyos áram behatása vízment Fluorhydrogénsavra. 175.
- Molisch H.* Reactió a ezukor kimutatására. 197. Növényi rostok megkülönböztetése állati rostoktól. 198.
- Moschini.* A fény behatása a faolajra. 76.
- Nietzky* és *Preusser.* A Chinon és Hydrochinon amido derivatúmaikról. 186.
- Nourisson C.* Az Anisolphtaloylsavról. 180.
- Oeconomides.* A Ketinekről. 193.
- Oppenheimer H.* A Terephtaldehyd condensatiója Szénhydrogénekkel. 119.
- Ostwald W.* Electrochemiai tanulmányok. 61.

- Philipp** I. Fischer.
Polit A. Új módszer a Silíciumnak szerves vegyekben való meghatározásához. 177.
Preusser I. Nietzki és Preusser.
Ris C. A Thio- β -dinaphtylamin és egynehány derivatuma. 185.
Röse. A Salicylsav kimutatása a sörben és borban. 199.
Scheufelen. A vasvegyek mint Brómátvívők. 114.
Schwarz H. A Hydrogén és Szénéleg alkalmas előállítási módja. 175.
Skraup H. Parachinanisol és Tetrahydrochinanisol (Thallin). 67.
Smith W. Hopein. 68.
Stadler O. Amidothiophen. 65.
Stoehr. Coniin synthesise 191.
Squibb. A Cocalevelek értékének meghatározása. 129.
Tafel I. Primáraminaljak egy új előállítási módja. 187.
Tiemann. AVanillin jellemző reactiója 68
Than Károly. A szliácsi források chemiai elemzése. 18.
Thörner W. Kísérleti tanulmány a Petroleumról. 126.
Tohardzon. Oxalsavaether $C_6H_{10}O_4$. 75.
Traub. Thymolphthalin. 66.
Vaughan. Ptomain a sajtban. 202.
Wallach. A Terpenek ismeretéhez. 116.
Wanklyn I. Fox és Wanklyn.
Winkler Clemens. Germanium, egy új elem. 62.
Yvon. A Higanyjodür viselkedése fény irányában. 73.
Ziesel. Eljárás Oxymethyl-csoportok quantitativ meghatározására. 194.
Zeuternborn. Eljárás Aluminium előállítására Kénsavasaluminiumból Antimon és szén által magasabb hőmérsékben. 73.
Ziegler. Táblázat a fontosabb szerves savak kimutatására. 70.

II. TÁRGYJEGYZÉK.

A) Eredeti közlemények és Tárcza.

- Asaron**, az — ról (Fabinyi R. és Gáspár J.) 97 és 145.
Diazovegyületek, tanulmányok zsírsorozatbeli — ról. (Koch F.) 49, 100, 167.
Égés, az — elmélete. (Fabinyi R.) 215.
Erjedés, az — elmélete. (Békésy S.) 139.
Gyógyszerisme és gyógyszerészeti vegytan (Issekutz H.) 37.
Gyógyszerujdonságok, szemle a legutóbbi években feltűnt — ról. (Hintz Gy.) 54.
Keményítő, új módszer a — mennyileges meghatározására (Asboth S.) 163.
Növényi aljak, a — meghódolása (Fabinyi R.) 130.
Savak és Oxysavak, a vízment — behatása Hydrazobenzolra (Fabinyi és Koch) 159.
Szerves vegytani tanulmányok (Fabinyi R.) 1.
Thiophén, a — vegyületek monográfiája (Koch F.) 21, 76, 203.

B) Irodalmi szemle.

- Acetaldehyd**, az — homologjainak condensatioja Ammoniak és Aceteczet-aetherrel. (Fr. Engelman) 121.
Aconitum, adatok az — Napellus alkaloidjainak ismeretéhez. 75.
Aethyloxálsavchlorid, az — képződéséről (R. Anschütz) 183.
Alkaloidák, új színreakció — felismeréséhez. 74.
Aluminium, eljárás — előállítására Kénsavasaluminiumból Antimon és Szén által, magasabb hőmérséktnél. (Fr. Zeuternborn) 73.
Amidothiophen (S. Stadler) 65.

- Aminaljak, primär — egy új előállítási módja. (J. Tafel) 187.
- Antifebrin, egy új lázellenes szer (A. Cohn és P. Hepp) 201.
- Anisophtaloylsav, az — ról. (C. Nourisson) 180.
- Arsenatok, jegeczes (Coloriano) 174.
- Amidozás, az aromás anyagok részleges — ónchlorür segélyével. (R. Anschütz és F. Heussler) 184.
- Azotestek, az — közvetlenül bromozott és nitrált terményei (J. V. Janovsky és L. Erb.) 182.
- Borax** a — viselete Morphiumsók irányában (M. Hoffmann) 76.
- Cadmium** elválasztása l. réz. 69.
- Carbolsav, a — quantitativ meghatározása (H. Beckurts) 198.
- Chlór, új eljárás a — térfogati úton való meghatározására (E. Bohlig) 69.
- Czukur, reactió — kimutatására (H. Molisch) 197.
- Chinon és Hydrochinon amidoderivatú mairól. (R. Nietzki és J. Preusser) 186.
- Coniin a — synthesise Ladenburg által (C. Stoehr) 191.
- Cocalevelek a — értékének meghatározása 129.
- Dimethylamidoazobenzol** mint indicator az alkalimetriában (H. Fischer és O. Philipp) 69.
- Disporium, egy új elem. (Delafontaine) 176.
- Durrano higany és a Hydroxylamin előállítása. (E. Beckmann) 179.
- Ezet**, adatok az — megvizsgálásához szabad Kénsav vagy Sósavra. 198.
- Electrochemiai tanulmányok (W. Ostwald) 61, 111.
- Ezüstchromát, az — oldhatósága ammoniumnitrátban (Forbes Carpenter) 175.
- Fahéjsavaldehyd**, a — condensatiója Acetecetzaetherrel és Ammoniakkal. (Epstein.) 120.
- Fahéjsavszármazékok nitrálása (Friedländer) 63.
- Farostok, kémlés — ra. 198.
- Fény, a — behatása a faolajra (L. Moschini) 76.
- Fény, a — vegyi hatásáról (S.M. Eder) 59.
- Fluorhydrogénsav, villamos áram behatása vízment — ra. (H. Moissan) 175.
- Formose (O. Löw) 118.
- Földfémek, az alkali — Selenvegyei. (Ch. Fabre) 176.
- Germanium**, egy új elem (Winkler) 62.
- Glycerin, eljárás a — meghatározására. (W. Fox és J.A. Wanklyn) 72.
- Gyapotmag, a — olaj kimutatása a faolajban. (Bechi) 199.
- Hangyasavasammonium** behatása Benzaldehydre és Benzophenonra (R. Leuckart és E. Bach) 182.
- Higanyjodür, a — viselkedése fény irányában (Yuon) 73.
- Hydrogén, a szén és — meghatározása rézoxidos asbest segélyével (E. Lippmann és F. Fleissner) 196.
- Hydrogén, a — és Szénoxyd alkalmas előállítási módja (H. Schwartz) 175.
- Hydrazoinekről (H. Cornelius és B. Homolka) 185.
- Ideg**, az — anyag vegyi összetétele (J. Chevalier) 202.
- Ipecacuanha, az — hatóanyagának meghatározása (A.B. Lyons) 75.
- Indolderivatumok synthesise. (E. Fischer) 189.
- Isochinolin, az — synthesise (S. Gabriel) 188.
- Ketin**, a — ekről. (L. Oeconomides) 193.
- Madárfészek**, az ehető — összetétele (J. B. Green) 201.
- Methylen, néhány új — származék. 65.
- Morphium, l. Borax 65.
- Nádczukur**, eljárás a — előállítására keményítőtől, electromos áram segélyével. (L. Auber és V. Giraud) 72.
- Nitrogén, a Kjeldahlféle módszer a — meghatározására tágabb körű alkalmazásban. (Asbóth S.) 197.
- Növényi rostok megkülönböztetése állati rostoktól. (H. Molisch) 198.
- Oldatok**, az — ról. (W. Alexejew) 173.
- Oxálsavasether (W. Tohardzon) 75.
- Oxymethyl, eljárás — csoportok quantitativ meghatározására (R. Zeisel) 194.
- Papaverin** (G. Goldschmiedt) 123.
- Parachinanisol (Thallin) (H. Skraup) 67.

- Pentamethylendiamin s Cadaverin azonosága 192.
- Petroleum, kísérleti tanulmányok a — ról. 126.
- Phenyl Ureum (H. Eckenroth) 180.
- Phenylhydrazin, a — Nátriumvegye (O. Michaelis) 188.
- Piperidin, a — synthesise és a Penta s Tetramethylendiaminról (Ladenburg) 113.
- Pyridin, néhány új — aljról (A. Ladenburg) 178.
- Platina, eljárás a fémeknek — val való olcsó bevonására. 202.
- Propargylsav, a polymer — ról. (A. Baeyer).
- Ptomain a sajtban. (V. C. Vaughan) 202.
- Réz, a — elválasztása Cadmiumtól. (Béhal) 69.
- Réz, új eljárás a — Cadmiumtól való elválasztására. (L. Backelaudt) 126.
- Rézéleg, a fekete — két különböző állapotba (Joannis) 175.
- Rézchlorür, a — egy előállítási módja. (Cavassi) 175.
- Salétromsav, új eljárás csekély mennyiségű — levegőben, vízben és talajban való gyors meghatározására. 71.
- Salicylsav, a — kimutatása sör és borban. (Röse) 199.
- Silicium, új módszer a — nak szervezvényekben való meghatározására. (A. Polit) 177.
- Sulfosavak, a Szénhydrogének lehasítása aromás — ból, túlhevített vízgőz segítségével. (W. Kelbe). 177.
- Szénsav, a spiritusgyártásnál fellépő — értékesítéséről. (L. A. Fawsitt) 129.
- Szénmeghatározás, I. Hydrogén. 196.
- Szliács, a — i források chemiai elemzése. (Than) 181.
- Táblázat a fontosabb szerves savak kimutatására (G. A. Ziegler) 79.
- Terephtalaldehyd, a — condensatiója Szénhydrogénekkel. (H. Oppenheimer) 119.
- Terpenek, a — ismeretéhez. (O. Wallach) 116.
- Terpentin, adatok a — olaj ismeretéhez. (Lextreit) 74.
- Thio- β -dimethylamin, — és néhány derivatuma (C. Ris) 185.
- Thymolphtalin (M. C. Traub) 66.
- Ulexin, új alj az Ulex europaeusból (A. W. Gerard) 180.
- Vanillin, a — jellemző reactiója (F. Tie-mann). 68.
- Vas, a — vegyek mint Bromátvívők. (Ad. Scheufelen) 114.
- Vaschlorid, mint Jódátvívő (L. Meyer) 116.